

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibus, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Novembris Et Decembris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10263

VIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77423)

DE CONCEPTIONE BEATISSIMÆ VIRGINIS MARIÆ, QVAM CATHOLICA ECCLESIA CELEBRAT octavo Decembris die, multa præclara extant doctissimorum virorum scripta, ad que Lectorem remittimus. Interim in laudem tantæ virginis libuit huc adscribere Sermonem B. Epiphanijs Episcopi Cypri, authoris per antiqui, quem è Grecis conuertit vir doctissimus Iohannes Picus Canonicus Parisiensis. Potest autem hinc facile colligere Lector, quanti fecerint hanc singularem Virginem patres antiqui.

8. Decbris, En quam reuerenter loquitur vir tantus de matre Domini.

M I SER ego sum, qui effulgentes splēdore Deipare, radios terribiles & incomprehensas facultates, celi & terre inhabitatæ mysterium, admirandumq; propitiatorum verbis consequi tentavi. Gestiebat quidē interioris animi cogitatio ad exactiorem intelligentiam, que exprimere conabatur profundæ memoriæ, & altissimæ speculationis miraculum: veruntamen, charissimi, & timor multus & grauis cōtinuit me. Nam memoria contemplationis horrenda exagitans tremebundā animam meam, & cor exhorrescens non mediocriter afflixit, sed & grauitur vexauit. Concutit enim mentem meam maximæ contemplationis, ac velut incomprehensi mysterij memoria, nempe quæ illud eloqui minimè possit. Quis enim huiusmodi mysterio exprimendo queat sufficere? Quale verò os pronuntiare, quæ vel lingua proferre? Nequaquam potest dicere, quod latet. Iam verò audebo. Dicam de sola Deipara, quatenus assequor. denuò tamen vereor, vt potè quæ lingua non sim præditus idonea ad ea dicenda, quæ sunt valdè magna. Sum enim celi voce, tarda que lingua, & minimè disertus, vt sic verba facere possim de percelebri, sancta, innupta & Deipara Maria, matre Domini, de qua leuiter loqui non debet humana lingua. Pertenuem enim habet vocem, illius habita ratione, & imminuta est lingua, quæ pro dignitate facultatem dicendi non habeat. ita siquidem vel cælorum Virtutes in stuporem conuertit. Obstupuerunt omnes Angeli, Archangeli, Principatus, Potestates, Throni, Dominationes, Cherubim ac Seraphim, & Angelorum vniuersus exercitus, timore tremoreque graui detenti: quia cernebant illum, qui habitat in cælis, per eam versari in terra, & exhorrescebant. Spectabant Virginem, cælum & thronum, & formidabant dum conspicerent eum, qui principio caret, descendente à throno Cherubico, in vtero virgineo sedere. O beata radix, quæ hanc produxit. de hac Esaias propheta turturis more gemendo submurmurat, ignea lingua exclamans: Exurget virga de radice Iesse, & flos de radice ascendet, & requiescet super eum spiritus timoris Dei. De radice Iesse ortus est Rex Dauid, & de tribu Regis Dauidis sancta Virgo: sancta, inquam, & sanctorum virorum filia, cuius parentes fuerunt Iochim & Anna: qui quidem in vita sua Deo placuerunt, atque etiam fructum eiusmodi germinarunt, sanctam virginem Mariam, templum simul & matrem Dei. Iochim porrò, Anna, & Maria, hi tres Trinitati palàm sacrificium laudis offerebant. Iochim enim interpretatur preparatio Domini, eò quòd ex illo preparatum sit templum Domini, nempe Virgo. Anna rursùm similiter gratia interpretatur: propterea quòd Iochim & Anna gratiam acceperunt, vt, accedentibus precibus, talem fructum germinarent, sanctam Virginem adepti. Iochim siquidem precabatur in monte, & Anna in horto suo. Anna verò grauida effecta, cælum & thronum Cherubicum peperit, sanctam puellam Mariam. Illa enim reperitur esse cælum, templum & thronus: quia Mariam, interpretari solemus Dominam, atque etiam spem. Peperit enim Dominum, qui est spes totius mundi, nempe Christum. Rursùm notandum illud, Maria, interpretatur myrrha maris. Myrrham verò dicit aliquis (quod ego etiam aio) de immortalitate, eò quòd paritura esset gemmam immortalem, in mari hoc est, in mundo. Mare autem dicit vniuersum mundum, cui Virgo serenitatem & tranquillitatem contrulit, dum portum peperit Christum. Rursùm itaque præclaræ puellæ Mariæ beatum nomen, interpretatur illustrata, vt potè quæ illustrata sit à filio Dei, & cunctos vsque ad terminos terræ credentes Trinitati, illuminauerit. Sancta enim puella virgo Maria, est sponsa Trinitatis, & thesaurus dispensationis planè arcanus. cui Gabriel inquit: Ave gratia plena: Dominus tecum. subiunxit Gabriel. Et pater

De matre Domini leuiter loqui non debet humana lingua. Esai. Codex habet, ἐπ' αὐτῆς, i. super eā. Iochim & Anna patres Deipare. Maria quid significet. S. Maria sponsa Trinitatis. Luc. i.

MULLS

pater misit arthabonem de celo spiritum sanctum, preparavit Virginem vnigenito filio, caelesti sponso: quam pater dilexit, filius inhabitauit, spiritus sanctus percipuit. Ipsa est enim sponsa & thalamus, & ex ea sponso procedit Christus, virginem indu-
 Psa. 18. mentum, iuxta suauem Dauidis prophetae cantionem: In sole posuit tabernaculum suum, & ipse tanquam sponso procedens de thalamo suo. O sponsi desiderium summæ puritatis: propriam ancillam propensiore affectu constituit sponsam & matrem. Gabriel effectus hospes Virginis, cæli & terræ incensum atque suffimentum vnâ copulauit: quam quidem Virginem prophetae clarè descripserunt, dum prædicarunt seriem nuptiarum. Quomodò Virgo inuenitur esse caelestis sponsa & mater, quæ donorum antenuptialium nomine, spiritum sanctum accepit: dotis verò gratia, cælum vnâ cum paradiso: Quærebat igitur Virgo conspiciere, quem desiderabat, inquiring: Vbi est sponso, cuius pulchritudinem exopto? Vbi est pulchritudo sole splendidior? Vbi totius formæ gloria ineffabilis? Vbi lumen, quod extingui nequit, quod ego summo cum desiderio requiro? Vbi sol, qui radium exquirat? Vbi ipsorum Cherubim cithara? Vbi oculus Seraphim, nunquam dormiens, Christus? Vbi angelorum adoratio, quam Gabriel indicauit? Vbi solus ac solius patris vnigenitus filius, quem Virgo exoptans redamat, perquirens salutem? Cui Gabriel ait: Aue gratia plena, Dominus tecum. Aue gratia plena. Gratia sanctæ Virginis est immensa. Aue gratia plena, multis virtutibus exornata Virgo, in lampade gestans lucem inextinguibilem, sole splendidior. Aue gratia plena, hami cæca spiritalis. in te siquidem hamus diuinitas. Aue gratia plena, gloriæ arca spiritalis. Aue gratia plena, quæ es vna aurea, continens manna caeleste. Aue gratia plena, quæ sitientes perennis fontis dulcedine satias. Aue gratia plena, mare spiritale, habens gemmam caelestem Christum. Aue gratia plena, splendidum cælum, quæ in cælis incomprehensum continet Deum. Aue gratia plena, quæ Cherubicum thronum diuinitatis fulgore superas. Aue gratia plena, quæ cæli circulum habes, & Deum incomprehensum angustissimo potissimum loco in te ipsa contines. Aue gratia plena, nubes columnæ similis, quæ Deum habes, qui populum deduxit per desertum. Quid dico? & quid proloquar? quo pacto beatam prædicabo gloriæ radicem? solo enim Deo excepto, cunctis superior existit: naturâ formosior est ipsis Cherubim, Seraphim, & omni exercitu angelico: cui prædicandæ caelestis ac terrena lingua minimè sufficit, immò verò nec Angelorum. Etenim ipsi quidem hymnum, laudem, honorem protulerunt, non tamen eo modo eloqui pro dignitate potuerunt. Lætabantur verò Angeli, tanquam ipsi duntaxat Deum haberent, quibus sanctissima Virgo superior nata, Deum habitantem in cælis, concepit in terra, vt hac ratione exercitus angelorum traheret in terram, & versaretur cum hominibus. Ipsa enim est cæli & terræ mediatrix, quæ vnionem naturaliter peregit. O beata Virgo, columba pura, & sponsa caelestis Maria, cælum, templum, & thronus diuinitatis, quæ coruscantem in cælo & terra solem habes Christum: nubes lucida, quæ fulgur de cælo lucidissimum, ad illuminandum mundum, deduxisti Christum. Nubes caelestis, quæ tonitruum spiritus sancti in se ipsa reconditum, deduxit in mundum, & imbrem spiritus sancti in vniuersam terram ad producendum fidei fructum cum impeditu demisit. Aue gratia plena, porta cælorum, de qua propheta vociferatus est his verbis: Ecce porta clausa, & nullus ingredietur per eam, nec egredietur, præterquam Dominus Deus solus: & erit porta clausa duci: quia dux ipse vocabitur, & in ipsum sperabunt omnes gentes. De hac porta etiam in Canticis propheta in discursu orationis planè & apertè proloquitur, in clamans: Hortus conclusus, foror mea sponsa, hortus conclusus, fons signatus. Mansit in virginitate sancta & præclara puella Maria, quæ est nubes lucida, habens intus Deum verbum: ad quam vocalissimus Esaias, Ecce nubes leuis, & veniet in Aegyptum: mons nullatenus incisus, præruptam habens petram Christum. De qua sapientissimus Daniel ait: Abscisus est lapis de monte sine manibus: hoc est, Absque viro solidam petram Christum Virgo peperit. Ipsa templum minimè compositum, quæ lapidem cælestem habet Christum. Ipsa nubes tonitruum formis, quæ fulgur interius in vtero gestat: sermonique meo attestatur diuina scriptura, dum ait: Venter tuus aceruus frumenti, vallatus in lilijs. Ipsa est ager minimè cultus, quæ verbum velut granum frumenti suscipiens, etiam manipulum germinauit. Ipsa cibarius intellectualis, quæ ignem & vitæ panem habebat. Ipsa es sancta mater Saluatoris, quæ verbum patris, ex te incarnatum, peperisti. Ad quam Esaias: Ecce Virgo

SURI
 gber
 Jobel
 RVIT
 5

in vtero habebit, & pariet filium, & vocabunt nomen eius Emmanuel. O Virgo pu-
 ra, sancta mater Domini, beata sponsa Trinitatis indiuiduæ: beata tu inter mulieres,
 quæ Deum & hominem omnium creatorem, velut infantem in terra peperisti.
 Beata tu inter mulieres, quæ sola in terra Deum cælestem concepisti. Beata tu
 inter mulieres, cuius vbera suxerunt is, qui alit vniuersa. Sancta Maria, Virgo Deipara.
 Beata tu inter mulieres, quæ nunc genuisti eum, qui olim in paradiso formauit
 Adam è luto. Tu enim es Deipara, quæ verbum ex te incarnatum peperisti. Deipara
 existis, quæ Deum verbum in forma serui concepisti. Deipara existis, quia Deum ver-
 bum suscipiens, incarnatum peperisti. Deipara existis, quæ sola solius Dei vnigenitum
 filium genuisti. Non temporaneum Deum genuisti ex te incarnatum, sed æternum,
 qui ante te est, & ante omnia. Ouis immaculata, quæ peperit agnum Christum. Lu-
 men nuncquàm iugum experta, quæ vitulum genuit. Fidei mensa intellectualis, quæ
 panem vitæ mundo suppeditauit. Quid dicam? & quibus verbis explicabo gloriam
 radicibus fundatam? De hac sancta puella, semper, inquam, puella & virgine, Deus
 per prophetam ait: Ex te mihi exibat dux, qui sit dominator in Israël, & egressus eius
 ab initio, à diebus æternitatis: propterea dabit eos vsque ad tempus parientis, pariet,
 & reliqui filiorum eius conuertentur ad filios Israël. & stabit, & videbit, & pascet
 ouile suum in potentia Dominus. O Virgo sancta, lucis æternæ mater: lucis, inquam,
 quæ in cælis illuminat copias angelorum: lucis, quæ illuminat ipsorum Seraphim
 incomprehensum oculum: lucis, quæ illuminat solem splendidis facibus: lucis, quæ
 fines terræ illuminat ad credendum Trinitati: lucis, quæ dixit: Ego sum lux mundi.
 Lucis, quæ dixit: Ego lux in mundum veni. Lucis, quæ assumpta est, & illuminauit cun-
 ctas, quæ sunt in cælis & in terra. O Virgo sanctissima, quæ exercitus Angelorum in
 stuporem deduxisti. Stupendum enim est miraculum in cælis, mulier amicta sole.
 Stupendum miraculum in cælis, mulier gestans lucem in vlnis. Stupendum miracu-
 lum in cælis, alter thronus Cherubicus. Stupendum miraculum in cælis, mulieris
 filius, qui & ipsius & seculorum est pater. Stupendum miraculum in cælis, thalamus
 Virginis, habens filium Dei, Deum sponsum Christum. Stupendum miraculum in
 cælis, Dominus Angelorum, infans Virginis effectus est. O sanctissima Virgo, mater
 Saluatoris, quæ genuisti principio carens verbum, filium scilicet eundem cum patre
 habentem thronum, consubstantialem patri & spiritui sancto: qui cum patre &
 spiritu sancto est ante secula: qui concamerauit cælos, & terram condidit. Ave san-
 ctissima Virgo, quæ velut rubus intellectualis, absque combustionem diuinitatis ignem
 tenes. Clibanus intellectualis, qui ignem & panem vitæ calidum mundo in esum
 attulit, de quo saluator mundi Christus ait: Accipite, comedite: hoc est corpus
 meum, quod pro vobis frangitur in remissionem peccatorum. Locuples est, cha-
 rissimam, virtutibus plena mensa Virginea, optimis quibuscunque cibis abundans, qui-
 bus terra fruatur. Largita est sancta Virgo & mater Christi, quæ splendidam lucer-
 nam relucemem in cælo & terra Christum gestauit, ad quam propheta Zacharias:
 Ecce candelabrum aureum, & facula super ipsum. Quinetiam David canticum hoc
 sanctissimum in clamat: Lucerna pedibus meis verbum tuum, & lumen semitis meis.
 O candelabrum Virgineum, quod illustrauit tenebris inuolutos. O candelabrum
 Virgineum, repellens tenebras, & lucem splendere faciens. O candelabrum Virgine-
 um, quod ignem & oleum inseparabile ad illuminandum intulit. O candelabrum
 Virgineum, quod ab altissimo throno accepit ter lucidum ignem, vnum inextingui-
 bilem, consubstantialem, & ad illustrandam terram resplenduit. O candelabrum
 Virgineum, de quo per prophetam Deus inquit: Illuc producam cornu David, pa-
 ram lucernam Christo meo. Corona regia, preciosissimum habens lapidem, & gem-
 mis similem Christum. Purpura regia, quæ cæli terræque Regem induit vniuersale
 corporis indumentum, purpuram referens, constantissima Christianorum fides, li-
 ber incomprehensus, quæ verbum & filium patris mundo legendum exhibuisti. Bea-
 ta inter mulieres, quæ verbum ex te incarnatum peperisti: verbum, inquam, patris, fi-
 lium verbum, ante secula Deum, verbum initio carens & æternum, verbum cum pa-
 tre & spiritu sancto vnitum, verbum, eundem cum patre habens thronum: verbum,
 sedens super Cherubim: verbum, quod glorificant animalia, quadruplicem faciem
 habentia: verbum, quod creauit angelos: verbum, quod fecit, vt principatus & po-
 testates essent: verbum, quod extendit cælos, & terram condidit: verbum, verum
 Deum, ipsum Christum Dominum nostrum, quem sanctissima Virgo peperisti, &

LULLS

denud post partum virgo, quæ gemmam produxisti, & coronam regiam flexisti. O beata Virgo, quæ gloriam caelestem portasti, & ex multis floribus paradisi, mundum odore bono replisti. Virgo est liliū immaculatum, quæ rosam immarcescibilem genuit Christum: vitis veritatis fertilissima, & quod ad virginitatem, minimè vindemiata: quæ licet non fossa, vuarum tamen feracissima, nempe quæ maturam vnam germinaueris, quo pacto suscipiens verbum, quod est ante secula, mater Dei visa sis super terram. Ego Virgo incorrupta, quæ in vtero gestaui, effecta sum templum impollutum habitantis in me verbi Dei, optiarum expertis. Emmanuellem gestaui in vtero incorrupto, in ventre impolluto, similis effecta throno Cherubico: in qua caro factum est verbum patris, qui Deus est initio carens: & licet inuisibilis, spectabilis tamen per dispensationem assumptæ carnis factus est. Non experta nec cognoscens virum, peperit Deum, qui est ante secula, ipsum Christum. Nam etiam nunc sum virgo, post partū purior (si dicere liceat) quàm antea: sine labore peperit, non vt omnes mulieres. dissimiles enim fuerunt res meæ ac illarum inter parandum. Non nouit natura humana partum meum, excepto solo Deo, qui in me habitauit. O Virginem, stupendum Ecclesiæ thesaurum, qui adeptus est ingens mysterium. Virginem appellat, velut sacerdotem pariter & altare: quæ quidem mensam ferens, dedit nobis caelestem panem Christum in remissionem peccatorum. O vterum impollutum, habentem circulum caelorum, qui Deum incomprehensum, in te verò comprehensum, portasti. O vterum caelo ampliorem, qui Deum in te non contasti. O vterum, qui calum es septem circulis constans, & capacio illis existis. O vterum septem caelis sublioriorem atque latiorē. O vterum, qui es octauum calum, septem firmamentis celsiorem. O vterum habentem inextinguibile lumen septem lucentis gratiæ. Quid dicam, aut quid loquar de præclara & sancta Virgine? Desiderium me trahit, vt de Deipara verba faciam: & formido me retinet in silentio, vt qui non habeam facultatem dicendi pro dignitate. Animus hortatur, & metus deterrēt: ille quidem trahit me, iste verò me abstrahit. Cùm ergo ab vtroque distinear, expedit mihi, vt sermonem habeam de percelebri & sancta Virgine. Dico enim illam esse calum, thronum, simul & crucem. extendens enim sanctas vinas, Dominum portauit. Thronus Cherubicus, cruciformis, & caelestis: de qua per scripturas in caelos incumbo & conspicio illam ab angelis adorari. Hinc Gabriel in primis salutauit Virginem: Aue gratia plena, quæ es splendidum calum. Aue gratia plena, quæ habes radium de caelo, lucidis facibus coruscantem, vt potè solem Christum. Virgo plurimum nominum & multocula, effecta est Seraphim incomprehensæ visionis: quæ inuenta est velamentum quoddam intellectuale corporis vniuersalis. Cherubim transcendens. Illa enim auertuntur, cùm nequeant spiritalē ignem diuinitatis fixis oculis intueri: hæc autem apertis oculis fixè intuens incomprehensibilem & somni expertem oculum Christi, cum desiderio & osculo salutabat. Exercitus Angelorum (qui sunt scabellum pedum Christi) procidentes, nec videre possunt, nec contingere: hæc verò labra labris coniungens, incomprehensum salutabat. O Virgo incomprehensi mysterij ferens miraculum, quæ fidem tēr optatam orbi prædicasti. Virgo sublimior Angelis facta est, superior ipsis Cherubim & Seraphim, placens Christo Regi, à Deo in honore habita, tanquàm ancilla digna & mater. Sancta mater immaculata, quæ genuisti Christum, qui est ante te, & dixit: Prius quàm Abraham fieret, ego sum. quæ stabulum gloria exornasti, & præsepe illustrasti. Virgo siquidem, spelunca & præsepe, caeli circulum præ se ferentes, Deum incomprehensum gestabant, vt potè tres, Trinitati apertè ministrantes. quando Virgo in spelunca citra laborem prægnans, caeli & terræ Dominum deposuit in præsepio, tunc etiam ordines Angelorum circumstantabant Virginem, cum clamore dicentes: Gloria in altissimis Deo, & in terra pax, in hominibus bona voluntas. Quapropter etiam pastores, qui rurè pernoctabant, huiusmodi glorificationem Angelorum audiērunt de Salvatore, & celeri cursu properantes, lucem adorauerunt, spectantes miraculum insolens, ancillam Domini & Virginem in terra versantem, euasisse sponsam caelestem. Ipsa enim & sponsa, & thalamus, & Dei mater visa est in stabulo, quando peperit infantem Christum, iuxta prophetiam Esaiæ vocem, nempe, Puer natus est nobis, & filius datus est nobis: cuius imperium super humerum eius, & vocatur nomen eius, magni consilij angelus, Deus fortis.

Virginem partum non norunt homines.

Vir sanctus reformidat dicere de matre Domini.

Adorate, p. venerari, frequens apud scriptores.

Ioan. 8.

Luc. 2.

Esa. 9.

SURI

geben
Möbel

RVII

5

fortis, potestate pollens, princeps pacis, pater futuri seculi. Tum post hæc & Magi à Matt. 2.
 partibus Orientis, à stella splendida illustrati & deducti, peracta itineris ab Oriente
 longitudine, venerunt Bethleem ad adorandum partum. Vnde cum ad ciuitatem
 Hierusalem peruenissent, occultari cœpit stella: illi verò tumultuantes, eo quòd viam
 ducem perdidissent, necessitate cogente, interrogabant incolas ciuitatis, & sciscita-
 bantur ab eis, vbi natus esset Christus, quod quidem miraculum inauditum omnes
 exultabant. De quo cum audisset Herodes, turbabatur vehementer: & vocatis
 sacerdotibus, percontabatur eos, vbi Christus nasceretur. Illi autem dixerunt, & non
 negauerunt: confessi sunt, & non sunt mentiti. Solis radios abscondere non pote-
 rant, vocem scilicet per prophetam de Salvatore clarè pronunciatam, testatò dix-
 erunt, in Bethleem nasci Christum. Hunc enim in modum per prophetam clamat:
 Et tu Bethleem, nequaquam es minima in principibus Iuda. ex te enim exiet dux, qui Mich. 5.
 sit dominator in Israël. O infidelem Israël. O confessus est legis effectum, & legisla-
 torem abnegauit. testificati sunt ipsi, vbi nasceretur Christus, & hi rursus Christum
 natum abnegarunt. Cur igitur Magi, quorum vis animi propria immutata erat, quo-
 rum cor admodum turbabatur, & extinguebatur præ dolore, quorum suspiria flu-
 ctuum violentorum instar nauem submergebant: quorum oculi lachrymis, gemmas
 præ se ferentibus, terram irrigabant: quorum afflictio intolerabilis erat, ductorem
 ab Oriente requirentes, quam non habebant, habentes quaritabant, vbi esset Ma-
 gorum dux stella. At verò perpende veritatem, quonam pacto occultatur eis stella,
 & intuerè miraculum, & eius significationem. Hac de causa absconditur eis stella, vt Stella eius
abscondita
sit Magis.
 dum percontarentur incredulos sacerdotes, manifestum redderetur omnibus cali-
 & terra mysterium. quapropter vbi cognouerunt omnes, rursus apparet stella Ma-
 gis, donec venisset supra infantem in stabulo, vel potius in caelo. (Vbi enim Christus,
 vbi & caelum) Nam stabulum, visum est esse caelum in terra: Illi verò cum vidissent stel-
 lam, immò potius Salvatorem, gausi sunt gaudio magno: & incuruantes se, adora-
 uerunt, obtuleruntque dona, aurum, thus, & myrrham: aurum quidem velut Regi, Munera
Magorum.
 thus autem tanquam Deo, & myrrham tanquam mortali. vel potius, vt indicarent
 sepulcrum creatoris & opificis omnium Christi, quem peperit sponsa celestis Maria,
 quæ est caelum, templum & thronus diuinitatis, inexplicabile paradisi monile. An-
 geli accusabant Euam: nunc verò Mariam gloria prosequuntur, quæ mulierum in-
 firmiorem verè gloriosam reddidit, quæ lapsam Euam erexit, & Adamum è paradiso
 deiecit, in caelos misit, quæ paradysum clausum aperuit, & per latronem rursum
 Adamum complantauit. Per te enim, o sancta Virgo, medius obstructionis paries, Per S. Mariã
homines facti
sunt Angeli & filij
Dei.
 inimicitias dissoluit, per te pax caelestis donata est mundo, per te illuminati sunt fines
 terra, per te homines facti sunt Angeli, per te homines appellati sunt amici, serui, &
 filij Dei: per te homines meruerunt esse conserui Angelorum, & cum eis familiariter
 conuersari: per te notitia caelestis, à terra transmittitur in caelos: per te homines fi-
 duciam habent in caelo erga altissimum: per te Crux respandit per vniuersam ter-
 ram, in qua quidem Cruce pependit filius tuus Christus Deus noster: per te mors
 conculcatur, & spoliatur infernus: per te ceciderunt idola, & excitata est notitia
 caelestis: per te cognouimus vnigenitum filium Dei, quem sanctissima Virgo pepe-
 risti, Dominum nostrum Iesum Christum, quem omnes Angeli atque homines
 adorantes, dicimus principio carentem patrem, carentem principio
 filium, & principio carentem spiritum sanctum, Trinitatem
 indiuiduam & consubstantialem glorificantes in
 secula seculorum, Amen.

ULLS

MARTYRIVM SANCTORVM MARTYRIVM
ALEXANDRINORVM SVB DECIO IMPERATORE PAS-

forum, Macaris scilicet, Epimachi, Alexandri, Ammonarij virginis, & sodalium eius: Heronis, Isidori, & Dioscori, ac sociorum eorum, ut habetur apud S. Dionysium Alexandrinum, Ecclesiastica historia Eusebii Casarensis libro sexto cap. 34. Iohanne Christophorono interprete.

8. Decēbris

ANCTVS Dionysius Alexandrinus Antistes, ad Fabium Episcopū scribens certamina & dimicationes eorum qui sub Decij imperio martyrium pertulerunt, ceteris martyribus præmissis, isto modo persequitur: Alius quidam genere Afer, qui & appellatione Macar (& ob vitam beatam, quā diuinā gratiā subfidio, degisset, verē Macar, id est, beatus fuit) eum ad fidei negationē, iudice cum ad eam rem magnoperē cohortante, adduci non posset, viuis crematus est.

S. Macarius viuis crematur.

12. Decēbris

Item Epimachus & Alexander.

Epimachus etiam & Alexander, non longo post tempore quā vincti tenebantur, post horum martyrium multos dolores perpeffi, dilaniati nouaculis, & flagellis lacerati, ad extremum ardentissimis flammis circunciectis absumpti fuerunt. Quibus quatuor mulieres martyres adiungebantur: quarum prima fuit Ammonarium, sancta virgo, quæ, cum iudex diū illam admodū torfisset, vtpotē constanter asserentem se nihil eorum aliquando dicturam, quæ ille iussisset, eaque in sententia firmē perstaret, ad supplicium adducitur. Mercuria, secunda erat, anus inprimis veneranda. Tertia, Dionysia: quæ quanquā erat multorum liberorum parens, illos tamē Domino in amore minimē prætulit. Quarta, Ammonarium altera: quæ tres, cum præses vereretur nē incassum tormenta illis infligeret, & quodammodō euinceretur à mulieribus, nullum cruciamentorum genus amplius subire cogebatur: sed statim capite obruncato, mortem oppetunt. Pro omnibus enim prior Ammonarium, tanquā in prima dimicationis acie locata, satis tormentorum exceperat.

14. Decēbris

Dioscori adolescentis constantia.

Hērō, Ater, & Isidorus igne cocremantur.

Heron præterea, Ater, & Isidorus, Aegyptij: & Dioscorus vnā cum illis, adolescens quindecim annos natus, iudici traduntur. Et primum iudex adolescentem, tanquā facilem ad persuadendum, blandis verbis in fraudem inducere, tum velut remissum & flexibilem ad fidem negandam, tormentis impellere tentat. Sed Dioscorus neque persuasione quicquam cōmotus est, neque iudicis omninō cessit sententiæ. Ceteros acerbissimē crudelissimēque verberibus dilacerat: quos cum tormenta magno & fidenti animo, pro fide tolerare cerneret, rogo cremandos tradit. Dioscorum autem, cum propter singularem animi magnitudinem, quā palam ostenderat, tum propter prudentissimā responsa, quæ ad singula rogata dederat, iudex magnoperē admiratus, dimisit: affirmans, se propter ætatem certos dies illi velle concedere, quibus resipiscendi haberet facultatem. Iam ergō Dioscorus summa pietate eximius, nobiscum est, expectās cum certamen prolixius, grauiusque, tum amplius præmium & diuturnius.

19. Decēbris

S. Nemeffis exēplo Christi inter latrones igne exurit.

20. Decēbris

Porrō Nemeffis quidam, & ille etiam Aegyptius, falsō in crimen vocabatur, quōd cum latronibus societate coiuiisset: sed istam calumniā notam ab eo alienissimam quidem, cum coram centurione diluisset, iterum per iudicem fuit delatus, quōd Christianus esset, vinculisque constrictus ad præsidem venit. Iste iniustissimus præses, beatum martyrem tormentis & verberibus duplo grauioribus, quā latrones ipsos, afflicto, exemplo Christi inter latrones interiectum (vnde non parum honoris adeptus est) feruido ignis exurit incendio.

Quædam porrō militum turma derepentē accedit: nimirum Ammon, Zeno, Ptolomæus, Ingenes, & pariter cum illis senex Theophilus: qui pro tribunali se ipsi stiterunt. Cum igitur quidam, quōd Christianus esset, in quæstione versaretur, & iam ad fidei negationem propenderet: isti assistentes, præ rei indignitate dentibus sfendere, vultum mutare, manus extendere, toto denique corpore gestus quosdam

SURI

ober
Hober

RVII

5

quosdam agere coeperunt. In quos cum omnium ora essent conuersa, priusquam illi alij in eos iniecerunt manus, illi ipsi ad subsellia accurrere, se Christianos profiteri sic, ut cum praefectus, & assessores qui aderant ei in concilio, timore obstupescerent. tum Christiani, in quos iam inquirebatur, ad ea tormenta quae post essent perpeffuri, toleranter sufferenda maxime confirmarentur: tum denique iudices, qui essent contra eos sententiam pronuntiaturi, maximo metu exhorrescerent: isti vero è foro gloriantes abscedere, & praetimonio quod Christo perhibuerant, summo gaudio exultare, Deo per illos gloriosos triumphos agente. Alij praeterea complures in vr-
 bibus & pagis, à gentibus distracti erant, & quasi membratim discepti: ex quibus unum exempli gratia commemorabo.

Ischyron cuiusdam magistratus negocia, mercede conductus, procurat. is qui eum conduxerat, iubet idolis sacrificare: quem, cum mandato minime obsequere-
 tar, coepit conuicijs lacerare: ac cum constanter fidei adhæreret, grauibus affecit contumelijs, atque ubi vidit eum pacatè & tranquillè omnia sufferentem, arrepto fuisse praecuto, intestina ac viscera illius transfodit, crudeliterque interemit. Quid artinet percensere multitudinem eorum, qui in solitudine & montibus vagi, errantesque, fame, siti, frigore, morbis, latronibus, bestijs fuerunt extincti? Quorum electionis beatæ & eximia victoriae quanquam testes sunt hi, quibus adhuc ex illo numero vix suppeditat: tamen vnum aliquod facinus proferam, quo res ista sint exploratis cognita, perspectaque.

Charemon Episcopus ciuitatis quae Nilus dicitur, cum iam planè grandis esset, & aetate propè exacta, vnà cum vxore sua ad montem Arabiae confugiens, neque post reuersus est, neque vsquam eos quispiam videre potuit. Et licet fratres iam aliquoties eum cum vxore quaererent, tamen neque ipsos, neque corpora eorum vsquam reperire potuerunt. Permulti certè in eo Arabico monte erant, à barbaris Sarracenis facti captiui: quorum alij agrè quidem, & vix ingenti pecuniae summa redimi poterant: alij haec tenus nullo modo. Atque ista, mi frater, non frustra dicendo perlectus sum: sed ut cognoscas quantae & quam acerbæ calamitates apud nos obtingunt: quas qui fuerint magis experti, plura de illis & sciunt & dicere possunt.

VITA SANCTI PATRIS NOSTRI PATAPII, AVTHORE SIMEONE METAPHRASTE.

Habetur in Tomis Aloysij.

NON multos parit Aegyptus: sed quando parit, magnum parit. Hoc dictum quidem est de quodam alio ex antiquis Philosophis: euentum autem accipit in Patapio. Vir enim ille, & vira, & miraculis, non solum pro multis, sed etiam pro omnibus sufficit patriae ad ornatum: adeo ut illa non magis pudore suffundatur propter eas, quae olim in ea fuerant, impietates, quam quod hunc post gratiam produxerit, gloriatur. Is patriam quidem habuit clarissimam Thebas: Thebas illas, quas pulcherrimus flumini Nilus circumfluit quidem semper: irrigat autem in tempore: praebet verò iucundissimum fluentum & ad videndum, & ad bibendum. In his ergo natus, & per aquam & spiritum renatus, (ortus enim erat ex fidelibus parentibus) honestè quidem alitur: diligenter autem eruditur, & sic in moribus componitur, ut virtutis rami paulo post ostendant.

Cum sic aetate & vera sapientia magnus ille cresceret, philosophus factis, non sermionibus, res humanas despiciens, & res solum diuinas persequens, propter haec alijs quoque omnibus despiciatui habitis, patria, parentibus, amicis, familiaribus & cognatis, Aegyptum quidem illam & illum Nilum iubet valere, ut quae terrenorum solum fructuum profiteretur fertilitatem. Ille autem sciebat solitudinem esse maxime accommodatam ad virtutum exercitationem. In eam ergo profectus, ei se tradidit: in qua cum multis laboribus longo tempore versatus, non solum quicquid erat pulcherrimum & produxit & aluit, sed etiam perfecit, ut in ipso radices ageret, ut propemodum secundam naturam virtus ad eum pertineret. Sic cum sufficientem

ULLS

SS. Ammonis, Zenonis, & fociorum, gloriosum martyrium.

22. Decēbr. S. Ischyron praecuta fuit de per viscera transfoditur.

Multi martyres diuersis supplicijs interimitur.

Charemonis Episcopi cum vxore fuga.

Decēbris 2. Cap. 1.

Patria S. Patapij.

Cap. 2. Verū se praebet philosophum.

Degit in solitudine.

for. * sufficientem

cientem illum diuinum percepisset radium, & lux totus esset effectus, non sub modico, sed super candelabrum à Deo ponitur. Illud autem maximè omnium, velle multos latere, vel maxima causa fuit ei vt non lateret. Nam ille quidè postquam mons cum celare non potuit, (erat enim ille reuera ciuitas multis ornata bonis) claraque voce clamabant, & omnes conuocabant, partim quidem eius rectefacta, partim autem etiam miracula.

Cap. 3. Multis ad eum se adiungit: at ille fugit. Cùm ergò multi confluerent, & propter multitudinem eorum, qui accedebant, præberet solitudo speciem ciuitatis, ab illa quidè se fuga subducit, & ab ijs, qui ipsum

rectè nôrant: ignotus verò venit Constantinopolim, & cùm ad murum, qui est in Blachernis, fixisset sedem suæ habitationis, soli sibi & Deo vacabat, hospes solitarius, & qui neque cum multis vllam habebat congressionem, neque ab eis adpicebatur: & quæ alius finem statuisset certaminum, ea arbitratus ille esse principium, præcedentia, inquam, & quæ ipse iam rectè gesserat, acriter tendebat ad anteriora, maiora veluti certamina aggrediens, & se totum arcens à cõsensione affectionum corporis.

Negligit eum ram corporis. Nihil erat ei curæ vestitus, nihil alimentum, nihil somnus: vt qui exercitatoriam quidem, seu quæ in agendo consistit, vitam superauerat: angelicam autem æmulabatur etiam cum corpore, & in alijs, & quòd intelligenter verfaretur cum intelligentia, & illam diuinam visione apprehenderet pulchritudinem. Sic cum actione concurrens contemplatio, erectum & sublimem tenebat exercitorem, & ad ipsum vique cælum extollebat. Multa verò & admirabilium rerum effectrix, mirandum in modum vigebat & florebat gratia, vt potè quòd non posset virtus suum celare operarium, & Deus simul glorificaret eos, qui elegerunt ipsum glorificare. Sed quod iam mihi dicere aggressa fuerat oratio, gloriam quidem minimè admirans, latere autem maximè cupiens, hîc quoquè euadit manifestus miraculorum & virtutis thesaurus.

1. Reg. 2. Cap. 4. Adolecens quidam, qui oculorum quidem splendorem ab ortu amiserat, fidei autem lumine resplendebat, eum desuper ad id mouente providentia, ad hunc magnū accedit, & imitatur cæcum, qui dicitur in Euangelijs: nisi quòd ille quidem ad Christum: hic verò accedit ad Christi famulum, & loquitur eadem quæ ille, & cum eodem ardore & affectione, dicens: Miserere mei, & præbe lumen meis oculis, qui es veræ lucis filius & gratiæ: vt ego quoquè effectus contemplator horum, quæ videntur, admirer quidem eorum excellentiam: per res autem creatas, celebrem creatorem.

Et hæc quidem cæcus: Ille verò homo misericordiæ, videns oculos quidem nullius omninò splendoris participes, tantam autem fidem, quam dicit diuina scriptura efficere etiam, vt montes transferantur, frangitur quidem; (Quidni enim, cum esset animo clementissimo & mansuetissimo?) & simul mentem illius examinans: Quid ad me, inquit, accedens, ô adolecens, quæris vt ea donem, quæ meas vires superant? Quid in me vidisti eiusmodi, vt id à me postules, quod solus potest efficere vniuersorum opifex? Ille enim hæc, vbi, & quandò, & ijs quibus vult, dat admirabiliter. His sensim verbis abigens adolecentem, nihilo minus eum aliquid inuenit de fide remittentem, neque à sua petitione & desiderio desistentem: sed voces adhuc flebiles emittebat & miserabiles. Et miserandus quidem eius videbatur habitus: admiranda autem prudentia & oratio, persuadens verbis, lachrymis rogans, se in omnem speciem mutans, & postremò affirmans, se non esse abscessurum, vt qui sciat fore, vt ab illo accipiat curationem. Tunc ergò cùm certam & minimè dubiam fidem apud eum inuenisset, impertit ei magnam gratiam: & quoniam ad curationem ei sermo sufficiebat: In nomine Iesu Christi, qui & cæcis, inquit, lucem, & spiritum largitur mortuis, in quo etiam credens accessisti, esto videns. Ille quidem dixit: hic autem vidit, & ita se habere est conspectus, & ibat omnia faciens, gaudens, glorificans, gratias agens, oculos omnium ad se conuertens, adeò vt nonnulli significarent digito, dicentes: Hic est, qui erat aliquandò cæcus. Hoc fuit principium magni Patapij miraculorum, & hic modus, nè magnum lumen illius gratiæ esset sine teste, & nè non cerneretur à multis. Vult autem oratio ei quoquè alterum addere, quod ad miraculorum rationem non est priori inferius.

1. Cor. 13. Solo verbo cæco restituit lumen. Vir quidam inter Byzantinos insignis, laborabat hydrope, & ei erat corpus valde inflatum: quæcunq; autem habebat, effundens in manus medicorum, illos quidem iuuat, reddens locupletiores: se autem præter sanitatem, priuauit etiam facultatibus. Is de illis quidem spe abiecta, in superno verò auxilio, & magni Patapij precibus

Cap. 5. spem

SURI

ober
Hobes

RVII

5

spem suæ salutis collocans, venit ad eum, & morbi ostendit grauitatem, & dolorum enunciar acerbiter. Ille autem rem nouam vidēs & miserabilem, pellem quidem illam inflatam & tumefactam: tumorem verò, qui totum corpus peruaserat, & veluti quoddam sepulcrum animatum, calamitatis mouetur misericordia, & his tribus vitur ad eius curationem, nempe oratione, & Cruce, & lachrymis: oratione quidem, tanquam medicamēto: Cruce autem, tanquam instrumento, qua etiã signat omnia circa ventrem: lachrymis verò, tanquam pecunijs. Eas cum commiscuisset oleo, unxit corpus. Deindē etiam ei nomen occinens Dominicum, & dicens: Iesus Christus, qui ei, qui prius laborabat hydrope, præbuit sanitatem, ipse te nunc curat, & libera à plaga, quæ te premit. Hoc cum ipse dixisset, statim quidem soluta sunt vincula humidarum ventris obstructionum: meatus autem naturales emisierunt quicquid erat humidum & saniosum: & purgata fuit interna viscerum vniuersorum structura, & homo conualuit.

Oratione,
Cruce & lachrymis hydrope sanat

Luc. 14.

Tertium vult his adijcere oratio, quod est & dictu maius, & narratu admirabilius. Quidam alius etate iuuenis, miser autem animo, à seuo dæmone agitur, aliquandò velle corrupta nudus errabat: aliquandò verò per præcipitia & fossas ferebatur: aliquandò autem vagabatur in montibus & solitudinibus: aliquandò etiam se in aquam iacians, sibi mortem minabatur miserabilem. Hic ergò cum à consueta & dæmonica plaga aliquandò ageretur, in mare, proh dolor, maximo impetu ferebatur. Sed Deus à superis eius sinit impetum, præter opinionem ad eum magnum adducens Patapium. Nam cum ei exinopinatò occurrisset dæmoniacus, incipit quidem conturbari, & miserē in orbem saltare: spumam autem ex ore expuere, & oculos peruertere, dentibus verò stridere, & ad sanctum minaci & eadem spiranti intueri obtutu. Postquam autem fuisset propius, dæmonium voces emittebat miserabiles, dicens: O calamitatem. Quid hoc est? hinc quoque rursus est Patapius? Quid agam? Quò merentam? Vbinam deinceps habitabo, qui iam multum laboraui, & vix inueni habitaculum, & ex eo nunc per vim expellor? Verè terribilis es, ó Nazarene, verè terribilis, & ubique in omnes obtines imperium. Quò ergò proficiscar? Si in desertum, si in ciuitates, si vbiunque dixerit aliquis, ipse illuc præuenis, sola Crucis figura, solo tuo nomine nos expellens. Victus sum, superatus sum: cogor recedere. Hæc malignus loquebatur spiritus, & iuuenem in medium aërem excutiebat saltibus. Magnus autem ille Dei athleta cum in aëre Crucem formasset digito, & eum eo modo, quo Dominus increpasset: Egre dere, inquit, immunde spiritus, egredere: abi procùl in solitudines. Christus hæc tibi per me præcipit, cuius potentiam vel inuitus es confessus. Hæc cum iussisset Patapius, adolescentem discerpens spiritus, terræ allisit, & per os tanquam quidam fumus exiit & effugit. Cum autem ad se rediisset adolescēs, lachrymabatur præ gaudio: & primum quidem Deo, secundò verò Patapio adscribebat salutem.

Cap. 6.
Adolescens à dæmone miserè vexatur.

Nota vim signi S. Crucis.

S. Patapius expellit dæmonem.

Suffecerint hæc quidem, vt sint signa illius gratiæ, & in Deum fidutiæ: sed tamen cum his vnum adhuc addidero, (non est enim iniucunda narratio) finem imponam orationi. Mulier quædam in grauem morbum inciderat. Affectio autem quomodo erat maior, quam vt eam vlla manus humanã medicaretur: ita maior est etiã, quam vt eam vlla lingua dicat. Eius enim mamilla in se, proh dolor, producens morbum, quem medici vocant cancrum, exedebatur cum magnis doloribus. Nihilofeciùs autem reliqua quoque membra corporis, cum vno per consensum affecta, tabescebant. Procedente tempore, tota quidem ferè pars fuerat consumpta: dolores autem coracius attingebant, & mors appropinquabat. Periti verò medicinæ, callidè tractâtes mulierculam, & ipsi facultates, & morbus nihilofeciùs atron debat mamillam. Ea, cum magni Patapij fama in omnem locum peruaderet, prudenter & vtiliter faciens, ad eum accedit, & terræ caput allidit, & tangit eius genua, & flens miserabiliter: Curasne Dei, cura me miseram, clamabat lamentabiliter: cuius ante sepulturam verus corpus depauit, & dolores exederunt, & mortem omnibus fugiendam, mihi reddiderunt optabilem. Ille autē cum ante corpus prius adspexisset ad animam: Si putam, inquit, fidem offers Deo, qui hæc potest, & nihil dubitas de curatione, consequens tibi sequetur exitus tuæ petitionis. Audiuit mulier, & cum ex imo miserabiliter ingemisset, Credo Domine, magna voce exclamauit, cui sunt omnia aperta & manifesta, medere graui meæ ærumnæ: Credo Domine: huic malo medere: non ferro dolores, qui cor meum penetrant, & mortem parturiunt. Cum eam vidisset aded crucia-

Cap. 7.

crucia-

ULS

Crucis si-
gno san-
morbū in-
curabilem.

cruciatam, iubet eam ei ostēdere locum morbi: & cum manum admoisset vulneri, & eam Cruce signasset, O mulier, inquit: scio morbum tuum esse grauem, & curatu difficilem: ceterum fides vincit affectionem, & spes percipit curationem. Abi ergo in pace: sanatum est vlcus tuum, & sopitus est dolor. Simul atque hæc dixit, & mulieri cessauit affectio, & mamilla euasit omnino sana. Cum illa esset talem consecuta gratiam, fuit apud omnes testis & prædicatrix diuinæ & admirabilis magni Patapij virtutis curationum.

Cap. 8.
Ex quibus
cognitus sit
Patapi? vir-
tutibus.

Ex vnguibus leo, ex his nobis cognitus fuerit Patapius. Nam qualia quidem fuerint, quæ ab illo fiebant, hæc possunt ostendere. Si quàm multa autem vellem dicere, opus esset longa oratione & tempore. Sed quomodo in signaculo, quod est vnum & idem, nihil oportet anxie inquirere de ea, quam habet, potestate, seu sint plura, seu pauciora ea, quæ imprimuntur: ita hîc quoque non oportet nimis curiosè scrutari multitudinem. Similis enim est gratia, & eadem potestas. Conuertenda est ergo oratio ad illius decessum: & eius vitæ finis, sit nobis quoque finis orationis.

Cap. 9.

Sic magnus ille homo Dei, & re vera virtutis exemplar animatum, cum vitam suam ornasset bonis factis & miraculis, cum esset excessurus, immò verò in suam ciuitatem profecturus, & sublatum esset è cælo signum, apud eum quidem aderant, quicunque se dederant exercitationi, & erant amantes virtutis, mœrore affecti & lachrymantes, illius migrationem cōmunem existimantes orbitatem: sine illo viuere, mortem communem nominantes: dolore vincentes rationem, & in apertas erumpentes lachrymas, & conuerentes de separatione: Pater, dicentes, charissime, pater suavissime: cur nos filios diligens, apparuisti sic decessum accelerans? Cur patris orbitatem filijs concilias? Cur migras in aliam patriam? Cur non nos quoque prius eò amandasti, si potest fieri? Quis est, qui post te sit quidem sedaturus dolorem, corpus verò curaturus, animam autem medicaturus oratione, vita & miraculis? Quanam est spes deceterò? Quanam filijs tuis consolatio? Heu quomodo feremus calamitatem?

Cap. 10.

Hæc illi quidem, casum, vt poterat vnusquisque, tragicè deplorantes. Ille verò se aduersus mortem fortem ostendens, & vitæ minimè cupidum, ad eos qui circumstantes se amanter inclinans, sensim oculos attollens, & ad eos intuens: Nè sic, o charissimi, nè sic vestrum patrem lachrymis prosequimini: sed potius precibus. Nam illud quidem & vos & me lædit: hoc autem præbet auxilium. Sic cum eorum luctum sedasset & fletum, & de anima, & de futura illic vita multa esset philosophatus, & omnibus, prout vnus cuiusque ætati conueniebat & dignitati, monita dedisset, & deinde esset precatus, tanquam in somnum resolutus, puram illam emisit animam. In virtute autem exercitata & sacra illius reliquæ, sanctis manibus compositæ, deponuntur in sacro templo Præcursoris, multis eas prosequentibus, & glorificantibus patrem & filium & spiritum sanctum, nunc & semper, & in secula seculorum, Amen.

Obdormit
in Domino

SURI
ober
nobel
RVIII
5

VITA BREVIS SANCTI CYPRIANI PETROCORICI ABBATIS, PER S. GREGORIVM Archiepiscopum Turonensem conscripta, De gloria Confessorum capitulo centesimo.

9. Decēbris.
Deus S. Cypriani meritis multa operatur miracula.

CYPRIANVS Abbas Petrocorici oppidi, magnificæ sanctitatis vir fuit, per quem Deus multa miracula in hoc mundo operari dignatus est. Nam manus debiles frequenter reintegravit, paralyticis gressum, cæcis restituit visum, tresque leprosos inunctos oleo pristina reddidit sanitati. Sed & nunc crebrò super infirmos sanitates ostendit, si fideliter eius tumultum expectant, aut illum exorent.

MAR